

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem a Státním rozpočtem ČR InoBio – CZ.1.07/2.2.00/28.0018

Lesnická
a dřevařská
fakulta

Připravil: Ing. Vlastimil Vala, CSc.

Podnikatelské prostředí

Mendelova
univerzita
v Brně

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Co to je podnikatelské prostředí ?

- **Podnikatelské prostředí je vše co rozhoduje o tom jak snadno či obtížně se podniká.**
- **Můžeme také říci – je to vše co rozhoduje o atraktivitě prostředí pro podnikatele.**

<http://www.ipodnikatel.cz/O-podnikani-obecne/je-ceska-republika-rajem-pro-podnikani-nebo-podnikatelum-nepreje.html>

Co to je podnikatelské prostředí ?

Do podnikatelského prostředí zařazujeme různé faktory a vlivy.

Například:

- Právní normy upravující podnikání
- Pravidla hospodářské soutěže
- Daně, dotace, podpory
- Vymahatelnost práva
- Ceny, mzdy, nezaměstnanost

Studie: Analýza podnikatelského prostředí v ČR :

V této studii jsou:

Mapovány a analyzovány vybrané faktory podnikatelského prostředí v ČR a je sledován jejich vliv na ekonomický vývoj.

Studie se zabývá těmito faktory:

Vymahatelností práva

Podmínkami umožňující korupční jednání

Daňovými a úrokové sazbami

Investičními pobídkami

Kvalitou pracovní síly

Dostupností peněz

Platební morálkou

Počtem bankrotů (insolvencí)

Počty vzniklých a zaniklých firem

Vliv státu na podnikatelské prostředí

- Vytvářením právního rámce
- Stanovuje pravidla hospodářské soutěže
- Dbá na dodržování těchto pravidel
- Sankcionuje nedodržování těchto pravidel
- Peněžní a úvěrovou politikou
- Rozpočtovou a daňovou a dotační politikou
- Politikou zaměstnanosti
- Sociálními programy
- Zajištěním vnitřní a vnější bezpečnosti
- Zajištěním nezávislých soudů
- Financováním školství, vědy, zdravotnictví

Okolí podniku – podnikatelské prostředí

je vše, co je vně podniku a zároveň ve vztahu s ním. Vazba okolí k podniku je oboustranná, okolí působí na podnik a podnik může působit na okolí.

Okolí podniku – podnikatelské prostředí

Druhy okolí podniku

- Geografické
- Sociální
- Politické
- Právní
- Ekonomické
- Ekologické
- Technologické
- Etické
- Kulturně historické

Geografické okolí podniku

je dáno prostorovým umístěním podniku. Zahrnuje dopravní cesty – železnice, dálnice a letecké spojení a přírodní podmínky – nadmořská výška, členitost terénu, vodní toky.

Sociální okolí podniku

Struktura a skladba obyvatelstva,
zaměstnanci, zákazníci a společenské zvyky.

Politické okolí podniku

- **Politické** – tvoří jej společenský systém, v němž podnik uskutečňuje své podnikání. Je dáno existujícími mocenskými zájmy tlumočenými zejména prostřednictvím politických stran. Patří sem vrcholová i komunální politika.

Právní okolí podniku

je tvořeno souhrnem zákonů, vyhlášek a nařízení, které musí podnik dodržovat. Patří sem především Obchodní zákoník, Živnostenský zákon, Občanský zákoník a daňové zákony.

Ekonomické okolí podniku

je dáno hospodářskou politikou státu. Projevuje se v těchto směrech – dostupnost a ceny výrobních faktorů, daňová zátěž podniků, hospodářský růst, měnový a devizový vývoj, výkonnost NH a jeho stabilita.

Ekologické okolí podniku

Životní prostředí působí na podnik a podnik zpětně životní prostředí ovlivňuje. Složky životního prostředí jsou:

- O vzduší – hlavní problém je znečišťování - výroba tepla, energie, emise oxidu síry, uhlíku, automobilová doprava, smog, skleníkový efekt, ozónová díra.
- Voda – je nutné zajistit nejen dostatek vody, ale i kvalitu pitné vody bez dusičnanů. V dnešní době jsou zdroje pitné vody upravovány chemicky, nezávadná pitná voda je dodávána balená.
- Půda – problémy jsou přehnojování, větrné a vodní eroze

Technologické okolí podniku

určuje probíhající technický rozvoj, jehož výsledkem je:

- Nová technika - nové prostředky (stroje, zařízení), které se používají k výrobním či nevýrobním činnostem (např. výpočetní, zdravotnická, dopravní, spojovací, didaktická, vzduchotechnika)
- Nová technologie - to je způsob, jakým člověk pomocí techniky vyrábí (např. mechanické zpracování - výroba nábytku, fyzikální procesy - vaření, mražení, pečení).

Etické okolí podniku

obecné principy, tradice, zvyky a pravidla, která ovlivňují vztahy v rámci společnosti, etické zásady ve společnosti, státu

Kulturně historické okolí podniku

je dáno celkovou vzdělaností a kulturní úrovní společnosti. Patří sem kulturní specifika a národní zvyky.

Vztahy podniku

- Vztahy podniku k okolí mají tři stránky:
 - **Hmotná** – přesuny materiálu, surovin, výrobků a zboží.
 - **Finanční** – pohyb peněz mezi podnikem a okolím.
 - **Informační** – hmotné a finanční toky jsou provázeny přesunem informací - kupní smlouva, dodací list a faktura.

Druhy vztahů podniku

- **Vztahy k jiným podnikům**
- **Vztahy ke státu**
- **Vztahy podniku k obyvatelstvu**

Druhy vztahů podniku

- **Vztahy k jiným podnikům**
 - Vztah podniku k dodavatelům a odběratelům
 - Podnik a banka
 - Podnik a pojišťovna
 - Vztahy podniku ke konkurenčním podnikům

Druhy vztahů podniku

- **Vztahy ke státu:**
 - Podnik a finanční úřad
 - Podnik a celní úřad
 - Podnik a obec
 - Podnik a stát
 - Vztahy podniku k rozpočtovým a příspěvkovým organizacím

Druhy vztahů podniku

- **Vztahy podniku k obyvatelstvu:**
 - Vztahy podniku k zaměstnancům
 - Vztahy podniku k odborovým orgánům
 - Vztahy podniku k zákazníkům
 - Vztahy podniku k jeho majitelům

Vztah podniku k dodavatelům a odběratelům

- se nazývá zbožně-peněžní vztah, při prodeji zboží vystupuje podnik jako dodavatel a vzniká mu pohledávka k odběrateli, která trvá až do zaplacení, podnik vystupuje i v pozici odběratele, při nákupu materiálu, strojů, služeb mu vznikají závazky k různým dodavatelům, zaniknou opět zaplacením.
- Každý podnik by si měl pokud možno vytvářet trvalé obchodní spojení. Zpravidla dodavatel (prodávající) hledá odběratele (kupujícího). Při nasyceném trhu je obtížnější prodat, proto je nutné před zahájením činnosti provést průzkum trhu.

Podnik a banka

- firma si vybere banku (rychlost zpracování, výše úroků, solidnost) a u ní si založí účet - vkladový, na něj mu chodí veškeré úhrady a provádí z něj platby, v případě vkladového účtu je podnik věřitel a banka dlužník, vyplácí podniku úroky, podnik si může požádat o úvěr (půjčku), není na něj právní nárok, v případě úvěrového účtu je banka věřitel a podnik dlužník, za poskytnutí úvěru platí podnik úrok (je vyšší), vztah podniku a banky se nazývá úvěrový.
- Používají se písemné příkazy, které podnik vystaví a dá své bance, která převede peníze z jeho účtu na účet dodavatele.

Podnik a banka

- Banka zprostředkovává také platební styk:
 - hotovostní způsob placení – papírové peníze a mince
 - bezhotovostní způsob placení
- K nejdůležitějším dokumentům ve vztahu s bankou patří:
 - smlouva o běžném účtu
 - smlouva o úvěru
 - příkaz k úhradě
 - bankovní výpis

Podnik a pojišťovna

- Pojišťovací vztah vzniká:
 - ze zákona - povinné pojištění (zdravotní pojištění, sociální pojištění, pojištění odpovědnosti za úraz či nemoc z povolání, pojištění odpovědnosti za provoz motorových vozidel)
 - na základě smlouvy - dobrovolné pojištění - firma si může pojistit majetek, odpovědnost či rizika spojená s podnikáním, podnik uzavře s pojišťovnou smlouvu, platí sjednané pojistné a v případě pojistné události (úraz, smrt) dostane pojistné plnění

Vztahy podniku ke konkurenčním podnikům

- konkurenty jsou podniky, které dodávají na trh stejný nebo zastupitelný sortiment. Vztah ke konkurenci je v podstatě informační:
 - zkoumání výrobků
 - zkoumání úrovně cen
 - zkoumání podílu na trhu
 - zkoumání metod pro udržení zákazníků
- Podnik by měl mít stálý zdroj informací o chování konkurence, ale zároveň by měl chránit svá obchodní tajemství.

Vztahy podniku ke konkurenčním podnikům

- Obchodní tajemství – je tvořeno veškerými skutečnostmi obchodní, výrobní nebo technické povahy, které mají určitou hodnotu a nejsou běžně dostupné, např. výroba Coca-Coly, Becherovky
- Ve vztahu ke konkurenci by se měl podnik vyvarovat nekalé soutěže – podplácení, parazitování na pověsti, klamavá reklama a klamavé označení zboží a služeb
- Podnik by se také měl vyvarovat porušování různých zákonů – např. Zákon o hospodářské soutěži.

Vztahy ke státu

- **Obchodní tajemství** – je tvořeno veškerými skutečnostmi obchodní, výrobní nebo technické povahy, které mají určitou hodnotu a nejsou běžně dostupné, např. výroba Coca-Coly, Becherovky
- Ve vztahu ke konkurenci by se měl podnik vyvarovat nekalé soutěže – podplácení, parazitování na pověsti, klamavá reklama a klamavé označení zboží a služeb
- Podnik by se také měl vyvarovat porušování různých zákonů – např. Zákon o hospodářské soutěži.

Podnik a finanční úřad

- podnik musí platit daně a podávat daňová přiznání. Finanční úřady plní funkci správců daně. Výši daně si podniky samy vypočítají a v termínu ji zaplatí, FÚ kontroluje správnost výpočtů a včasné placení, při nesrovnalosti ukládá penále (pokuty). V případě daňové kontroly poskytují správci daně všechny potřebné informace. Smyslem daní je vytvořit zdroje státního rozpočtu, tvoří jeho příjmy. Druhy daní: DPH, daň z příjmu, spotřební daň a jiné.

Podnik a celní úřad

- týká se podniků, zabývajících se zahraničním obchodem, podnik musí předložit doklady a zboží ke kontrole celnici, ta kontroluje, popř. vyměřuje clo-u dovozu.

Podnik a obec

- obec vytváří podmínky pro podnikání - osvětlení, komunikace, inženýrské sítě, rozhoduje o umístění provozovny, dává souhlas k další investiční výstavbě, některé podniky jsou zřizovány obcemi nebo v nich obce mají majetkový podíl, jiným podnikům obce poskytují pozemky a provozní objekty (prodej nebo pronájem). Podnik hradí poplatky a část daní do rozpočtu obce - vytváří pracovní místa, dobrovolně může přispívat na různé akce - sponzorské dary.

Podnik a stát

- stát vydává zákony a další právní normy pro podnikání, řídí peněžní oběh, kontroluje hygienickou a zdravotní nezávadnost výrobků, ve spolupráci s odbory a zaměstnavateli upravuje pracovně-právní vztahy (tripartita). Ve formě státních zakázek stát vstupuje na trh, podnik stát ovlivňuje svými zásahy:
 - Přímé - zákaz prodeje závadných výrobků, pokuty za znečišťování., zákaz vývozu (zbraně, drogy)
 - Nepřímé - vytváření celního, daňového systému (vyšší poplatky = nevýhoda v podnikání)

Vztahy podniku k rozpočtovým a příspěvkovým organizacím

- podnik je dodavatelem zboží a služeb, dostává peníze jako úhradu dodávek. Podnik může poskytovat těmto organizacím sponzorské dary (peníze, dodávky vybavení, energie)

Vztahy podniku k zaměstnancům

- kvalifikovaní lidé se zájmem o práci jsou největším bohatstvím každého podniku:
 - Hmotná stránka – lidé v podniku pracují.
 - Finanční stránka – odměna za práci.
- Podnik o své zaměstnance stará – vytváří ze zisku po zdanění sociální fond, z něhož přispívá zaměstnancům na rekreace, stravování, půjčky, kulturní akce, využívání sportovního zařízení a finanční částky v případě špatné sociální situace.

Vztahy podniku k zaměstnancům

- Nejdůležitější informační dokumenty:
 - pracovní smlouva
 - kolektivní smlouva
 - zúčtovací a výplatní listina (hr. mzda)
 - výpověď
 - dohoda o ukončení pracovního poměru
- Vztahy podniku k zaměstnancům upravuje pracovní právo – zákoník práce, zákon o kolektivním vyjednávání, zákon o mzdě, zákon o zaměstnanosti (úřady práce), zákon o zdravotním pojištění a sociálním zabezpečení (důchody; kdo platí pojištění; v jaké výši; druhy důchodů)

Vztahy podniku k odborovým orgánům

- odbory zastupují zaměstnance před vedením podniku v otázkách např.:
 - péče o pracovníky
 - hygieny práce
 - pracovního prostředí
- Kolektivní smlouva – uzavírají ji odbory s vedením podniku; uzavírá se na 1 rok; řeší mzdové otázky, otázky péče o pracovníky, otázky zaměstnanosti. Pokud při jejím projednávání nedojde k dohodě, může být vyhlášena:
 - stávka – práci zastaví zaměstnanci
 - výluka – práci zastaví podnik

Vztahy podniku k zákazníkům

- pro řadu podniků jsou zákazníci občané – rozdíly ve vztahu k odběratelům a k občanům:
 - vztahy k občanům se týkají velkého počtu lidí
 - pouze část jsou stálí zákazníci
 - občané mají individuální přání a tomu musí odpovídat pestrá nabídka zboží a služeb
 - s občany nejsou zpravidla uzavírány žádné smlouvy
 - Vztahy mezi občany a podniky upravuje Občanský zákoník.

Vztahy podniku k jeho majitelům

- majitel vkládá podniku kapitál – případně podnik i řídí a dostává část zisku.